

การพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นวิชางานพิมพ์ลวดลายผ้าจากพืชธรรมชาติสู่ชุมชน
ของศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพควนโดน วิทยาลัยเทคนิคสตูล
The Development of a Short-term Career Course on Fabric Printing
from Natural Plants for the Community of Khuan Don Vocational
Training Center, Satun Technical College

ณัฐนันท์ ชุมแก้ว¹ วิเชียร บุญเตี้ยว² ปิยะพงศ์ สังวาลย์³ ปัทมา หมัดสาลี⁴ พชร พรหมพุด⁵
Nathanan Chumkaew¹ Vichian Boontieaw² Piyaphong Sangwan³
Pattama Madsalee⁴ Phatcharee Prompt⁵

¹ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพศึกษาภาคใต้ เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ จังหวัดปัตตานี
Southern Vocational Education Promotion and Development Center in Southern Border
Provinces, Pattani 90110

²⁻³ วิทยาลัยเทคนิคสตูล จังหวัดสตูล
Satun Technical College, Satun 91000

⁴⁻⁵ ศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพควนโดน วิทยาลัยเทคนิคสตูล จังหวัดสตูล
Khuandon Vocational Training Center, Satun Technical College, Satun 91000

¹ Corresponding Author: E-mail: Nathanan@vecmail.org

Received: 8 November. 2023; Revised: 14 November. 2023; Accepted: 12 December. 2023;

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์ 1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นฐานสมรรถนะเชิงพื้นที่ วิชางานพิมพ์ลวดลายผ้าจากพืชธรรมชาติ สำหรับถ่ายทอดสู่ชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล และ 2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมโครงการถ่ายทอดสู่ชุมชน วิชางานพิมพ์ลวดลายผ้าจากพืชธรรมชาติสู่ชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เข้าอบรมโครงการถ่ายทอดความรู้งานพิมพ์ลวดลายผ้าจากพืชธรรมชาติ สู่ชุมชน จำนวน 5 โครงการ โครงการละ 25 คน รวมทั้งหมด 125 คน ได้มาโดยการรับสมัครตามความสนใจ ระหว่างวันที่ 2 กรกฎาคม 2565 ถึง 2 กันยายน 2565 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1. แบบประเมินคุณภาพของหลักสูตรระยะสั้น 2. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น วิชางานพิมพ์ลวดลายผ้าจากพืชธรรมชาติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย พบว่า 1. ผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นฐานสมรรถนะ วิชางานพิมพ์ลวดลายผ้าจากพืชธรรมชาติ การตอบสนองความต้องการของชุมชน สมรรถนะที่กำหนดในหลักสูตร คำอธิบายที่สอดคล้องกับสมรรถนะของหลักสูตร สื่อ เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ ตอบสนองรูปแบบการจัดการศึกษาตามหลักสูตร แนวทางการประเมินที่สอดคล้องกับสมรรถนะของหลักสูตร พื้นฐานความรู้ คุณสมบัติของนักศึกษาที่ครอบคลุมตามสมรรถนะของหลักสูตร และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรตอบสนองสมรรถนะ และคำอธิบายของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ 2. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมโครงการถ่ายทอดความรู้

งานพิมพ์ลวดลายผ้าจากพืชธรรมชาติสู่ชุมชน โดยรวมผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$) = 4.52, S.D. = 0.52) โดยพบว่า ด้านการดำเนินงาน ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจระดับมาก ทุกรายการ ด้านเนื้อหาความรู้ เนื้อหาในการฝึกอบรมตรงกับวัตถุประสงค์ และความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้น มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$) = 5.00, S.D. = 0.00) และด้านวิทยากร ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจระดับมากที่สุดทุกรายการ

คำสำคัญ : หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น งานพิมพ์ลวดลายผ้า ชุมชน

Abstract

The purposes of this research were to : 1) develop a short-term career course on fabric printing from natural plants for the community of Khuan Don Vocational Training Center, Satun Technical College and 2) study the trainees' satisfaction towards the developed short-term training courses. The target group included 125 participants of 5 projects or 25 participants in each project based on their interests. The training courses were conducted during July 2, 2022 to September 2, 2022. The research tools consisted of 1 a quality assessment form of the short-term courses and 2 a questionnaire on trainees' satisfaction after learning with the short-term training courses. The statistics used to analyze the data were percentage, mean ($\bar{X}$), and standard deviation (S.D.).

The results of the study showed that : 1) the short-term vocational curriculum consisted of the response to the needs of the community, the required curriculum competencies, descriptions of the course contents complying with course objectives, media, tools, and materials. The evaluation showed that the training courses covered the content mentioned above at the very high level. The assessment approaches were consistent with the curriculum competencies knowledge base. 2) The evaluation of trainees' satisfaction towards the knowledge transfer about printing fabric patterns from natural plants to the community was overall at the highest level ($\bar{X}$) = 4.52, S.D. = 0.52). When considering on each aspect, the trainees reported high satisfaction on every aspect with the highest on the knowledge of the courses ($\bar{X}$) = 5.00, S.D. = 0.00) followed by the efficiency of the trainers.

Keywords : short-term career course, fabric printing, community

1. บทนำ

จากการปรับเปลี่ยนกระบวนการพัฒนาประเทศที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่เน้นคนเป็นศูนย์กลาง การมุ่งเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน การสร้างโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองและสังคม พร้อมทั้ง การกระจายโอกาสและความเจริญด้วยการพัฒนาพื้นที่ในภูมิภาค การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและการกระจายการพัฒนาด้วย การเพิ่มศักยภาพขององค์กรชุมชน การสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้และขยายเครือข่ายการเรียนรู้ของชุมชน ประเด็นเรื่องชุมชนเข้มแข็งจึงถูกหยิบยกขึ้นมากล่าวถึง ซึ่งได้ปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (2540-2544) และมีแนวทางหลัก ๆ ในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน คือ การเตรียมความพร้อมของชุมชน การเพิ่มศักยภาพขององค์กรชุมชน การสนับสนุน ธุรกิจเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาธุรกิจตามความพร้อม ความถนัดและความสมัครใจในแต่ละองค์กรธุรกิจ การเพิ่มบทบาทของภาครัฐในการสร้างความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนและที่สำคัญ คือ การสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้และขยายเครือข่ายการเรียนรู้ของประชาชนและชุมชนในชนบท และสืบต่อมาถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560-2564) ที่ให้ความสำคัญกับ การสร้างชุมชนเข้มแข็งให้เป็นพลังร่วมทางสังคมในการสนับสนุนการพัฒนาโดยการส่งเสริม การประกอบอาชีพ การส่งเสริมให้ชุมชนจัดสวัสดิการและบริการในชุมชนและการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้และขยายเครือข่ายการเรียนรู้ของชุมชน [1] ประกอบกับแนวทางในการขับเคลื่อนประเทศไทยให้มีความเข้มแข็ง มั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน ตามยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) อย่างไรก็ตามแนวคิดการจัดการชุมชนเข้มแข็งและแนวคิดชุมชนเข้มแข็งจึงเป็นอีกกระแสแนวคิดหนึ่งที่มุ่งเน้นความยั่งยืนด้านการพัฒนาในระดับชุมชนท้องถิ่น โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ การหนุนเสริมให้ประชาชนมีศักยภาพหรือขีดความสามารถในการจัดการปัญหา ความเดือดร้อนด้วยตนเองเป็นหลัก ซึ่งส่งผลให้ระดับชุมชนท้องถิ่นต่างตระหนัก และสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการกับการแก้ปัญหาาร่วมกันของชาวบ้าน

หลักสูตรระยะสั้น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นหลักสูตรที่สร้างขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะสำหรับกลุ่มบุคคลเพื่อเพิ่มพูนความรู้หรือประสบการณ์ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหรือทัศนคติของบุคคลไปในทางที่ต้องการ โดยใช้ระยะเวลาไม่ยาวนานนัก หลักสูตรระยะสั้นสำหรับฝึกอบรมเพื่อบริการวิชาการหรือวิชาชีพให้แก่ชุมชน หรือหลักสูตรฝึกอบรมสำหรับบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งใช้สำหรับการพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนทั่วไป สำหรับในจังหวัดชายแดนใต้ นั้น สภาพทางภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วิถีชีวิต และวัฒนธรรม รวมทั้ง ทิศทางการพัฒนาท้องถิ่น ชุมชน และสังคมของพื้นที่ในเขตเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนใต้ มีลักษณะเฉพาะความเป็นชุมชนมุสลิม และชีวิตทางศาสนาของชาวมลายูมุสลิมชายแดนใต้มีความสัมพันธ์อย่างมากกับการขยายตัวของเศรษฐกิจสมัยใหม่

การพิมพ์ผ้าโดยใช้เทคนิค Eco-printing หรือการย้อมผ้าโดยใช้สีธรรมชาติจากพืชพรรณไม้นานาชนิดเป็นเส้นของ Ecoprinting คือ เอกลักษณ์เฉพาะตัวของลายผ้าที่ได้และลวดลายที่ไม่อาจคาดเดา สารที่เป็นสีในการจับสีหรือที่เรียกกันว่า มอร์แดนต์ (Mordant) และสารช่วยเปลี่ยนสีหรือโมดิไฟเออร์ (Modifier) เพื่อช่วยในการทำให้สีไม่ติดทนนาน ตลอดจนความเป็นกรดและด่างที่มีผลต่อสีธรรมชาติที่พิมพ์ลงบนผืนผ้า ผ้าแต่ละชนิดจะรองรับสีจากธรรมชาติที่แตกต่างกัน แม้ว่าสีนั้นจะมาจากไม้ชนิดพันธุ์เดียวกันก็ตาม การนำพืชพรรณไม้ที่เตรียมไว้จัดเรียงหรือวางบนผืนผ้าให้สวยงาม โดยการวางใบไม้หรือดอกไม้เพื่อพิมพ์ลาย จนได้ลวดลายและสีที่ไม่ซ้ำกันตามความชอบของผู้ทำ จากนั้นกดและม้วนแล้วนำไปต้มหรือหนึ่งด้วยการนำผ้าไปนึ่งในอุณหภูมิและเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้สีธรรมชาติของใบและดอกสามารถเกาะติดกับผืนผ้า สีและลวดลายของการพิมพ์ผ้ามาจาก

พืชพรรณไม้ที่เลือก ดังนั้น ผ้าที่ใช้จึงต้องใช้ผ้าที่ทำจากเส้นใยธรรมชาติด้วย ผ้าที่เหมาะสมสำหรับการพิมพ์แบบธรรมชาติหรือวัสดุธรรมชาติเท่านั้น เช่น กระดาษ หนังสือผ้าทอจากฝ้าย ผ้าลินิน และผ้าไหม จะทำให้ติดสีจากธรรมชาติได้ดี มีสีสวยงาม ชัดเจน [2] แต่ก็มีข้อจำกัดบ้างในเรื่องฤดูกาลในการเก็บใบไม้ อายุของใบไม้ และสภาพอากาศ ทำให้ได้สีมาน้อยแตกต่างกันไป

ศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพควนโดน วิทยาลัยเทคนิคสตูล ได้ศึกษาวิธีการพิมพ์ลวดลายผ้าจากพืชธรรมชาติในชุมชน และได้ผลิตภัณฑ์ผ้าที่มีลวดลายสวยงาม จึงได้เริ่มถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการสู่ชุมชนในพื้นที่รอบ ๆ แต่พบว่าการจัดการสอนวิชาชีพสู่ชุมชนให้กับผู้เรียนที่มีความหลากหลาย ด้วยการสาธิตและทำตามขั้นตอน แต่ไม่ได้มีหลักสูตรการเรียน การกำหนดเนื้อหา ความรู้ สมรรถนะ และเวลาเรียนที่ไม่ชัดเจน ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามสมรรถนะที่กำหนดในรายวิชาได้ ดังนั้น วิทยาลัยเทคนิคสตูล จึงได้ร่วมมือกับศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพศึกษาภาคใต้ เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ เสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มชุมชน ด้วยการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันฐานสมรรถนะเชิงพื้นที่ เรื่อง หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันงานพิมพ์ลวดลายผ้าจากพืชธรรมชาติ โดยการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ ตามหลักเกณฑ์การพัฒนาหลักสูตรพระยะสันอาชีพศึกษา 2558 และจัดโครงการอบรมถ่ายทอดความรู้และทักษะโดยใช้ชุมชนในอำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล จำนวน 5 โครงการ เป็นฐานในการพัฒนาเพื่อให้ประชาชนมีอาชีพและมีงานทำ ส่งเสริมทักษะงานพิมพ์ลวดลายผ้าจากพืชธรรมชาติ ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน สามารถต่อยอดสู่การพัฒนาอาชีพเพิ่มรายได้ให้กับประชาชน และยกระดับอาชีพต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันฐานสมรรถนะเชิงพื้นที่ วิชางานพิมพ์ลวดลายผ้าจากพืชธรรมชาติสำหรับถ่ายทอดสู่ชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

2.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมโครงการอบรม วิชางานพิมพ์ลวดลายผ้าจากพืชธรรมชาติสู่ชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนที่สมัครเข้าร่วมอบรมตามโครงการ ได้มาโดยการรับสมัครตามความสนใจ โครงการละ 25 คน รวมจำนวน 125 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบประเมินคุณภาพของหลักสูตรพระยะสัน โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1 แสดงว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการฝึกอบรม

2) แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมพระยะสันเรื่องงานพิมพ์ลวดลายผ้าจากพืชธรรมชาติ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1 แสดงว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการฝึกอบรม

3.3 วิธีดำเนินการวิจัย

3.3.1 พัฒนาหลักสูตรวิชาชีพพระยาศัณฐานสมรณะเชิงพื้นที่ วิชางานพิมพ์ลวดลายผ้าจากพืชธรรมชาติ สำหรับถ่ายทอดสู่ชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

1) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยาศัณฐานสมรณะเชิงพื้นที่ วิชางานพิมพ์ลวดลายผ้าจากพืชธรรมชาติและแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการฝึกอบรม จำนวน 6 ชั่วโมง

พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยาศัณฐานสมรณะ เรื่องงานพิมพ์ลวดลายผ้าจากพืชธรรมชาติ ตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียน ตามระเบียบหลักสูตรวิชาชีพพระยาศัณ พ.ศ. 2558 ประกอบด้วย สมรรถนะของหลักสูตร คำอธิบายของหลักสูตร รายการสอนและฝึกปฏิบัติ รูปแบบเทคนิคการจัดการศึกษา สื่อ/วัสดุอุปกรณ์การฝึกอบรม แนวทางการประเมิน พื้นความรู้ของนักศึกษา และคุณสมบัติของผู้สอน และจัดทำแผนการจัดการอบรมหลักสูตรพระยาศัณ วิชางานพิมพ์ ลวดลายผ้าจากพืชธรรมชาติ ประกอบด้วย สารสำคัญ จุดประสงค์การอบรม เนื้อหาสาระ ใบความรู้ ใบปฏิบัติงาน สื่อ วัสดุ และแหล่งเรียนรู้

2) ประเมินคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยาศัณโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

3.3.2 ศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมโครงการ งานพิมพ์ลวดลายผ้าจากพืชธรรมชาติ สู่ชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

1) จัดโครงการอบรมเพื่อถ่ายทอดหลักสูตรวิชาชีพพระยาศัณฐานสมรณะ วิชางานพิมพ์ลวดลาย จากพืชธรรมชาติสู่ชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล ระหว่างวันที่ 2 กรกฎาคม 2565 ถึง 2 กันยายน 2565 จำนวน 5 โครงการ ประกอบด้วย

1. โครงการสตูลเกษตรแฟร์ ประจำปีงบประมาณ 2565 งานกระท้อน สโตย - สตูล ปี 3 และผลไม้อัตลักษณ์ของดีสตูล ณ บริเวณลานด้านหน้า Satun Geopark Gateway องค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล อำเภอเมือง จังหวัดสตูล วันที่ 2 กรกฎาคม 2565 (ภาพที่ 1)

2. โครงการความร่วมมือทางวิชาการพัฒนาอาชีพพระยาศัณ (Upskill, Reskill) ให้กับผู้พิการ และประชาชนที่มีความต้องการเป็นพิเศษ ณ วิทยาลัยเทคนิคสตูล วันที่ 25 กรกฎาคม 2565 (ภาพที่ 2)

3. โครงการการถ่ายทอดความรู้ในโครงการวิชาการภายใน ณ โรงเรียนบ้านตันหยงโป ตำบลตันหยงโป อำเภอเมือง จังหวัดสตูล วันที่ 31 กรกฎาคม 2565 (ภาพที่ 3)

4. โครงการฝึกอบรมวิชาชีพแก่เด็กและเยาวชนประจำปีงบประมาณ 2565 กิจกรรมการทำผ้าคลุมไหล่ Eco Print ณ องค์การบริหารส่วนตำบลฉลุง อำเภอเมือง จังหวัดสตูล วันที่ 6 สิงหาคม 2565 (ภาพที่ 4)

5. โครงการการถ่ายทอดความรู้ในโครงการวิชาการภายใน ณ โรงเรียนมุสลิมสตูลวิทยา ตำบลฉลุง อำเภอเมือง จังหวัดสตูล วันที่ 2 กันยายน 2565 (ภาพที่ 5)

2) ประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมหลังการอบรม ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมพระยาศัณ เรื่องงานพิมพ์ลวดลายจากพืชธรรมชาติ และนำผลไปวิเคราะห์หาค่าสถิติ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เกณฑ์การให้คะแนน ได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนไว้ 5 ระดับ ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง ระดับความพึงพอใจ/ความรู้ความเข้าใจดีมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง ระดับความพึงพอใจ/ความรู้ความเข้าใจดีมาก
- 3 คะแนน หมายถึง ระดับความพึงพอใจ/ความรู้ความเข้าใจปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง ระดับความพึงพอใจ/ความรู้ความเข้าใจน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง ระดับความพึงพอใจ/ความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุด

เกณฑ์การแบ่งช่วงคะแนนค่าเฉลี่ย เกณฑ์การแบ่งช่วงคะแนนค่าเฉลี่ย ได้กำหนดเกณฑ์ประเมินไว้ ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับความพึงพอใจ/ความรู้ความเข้าใจในระดับดีมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจ/ความรู้ความเข้าใจในระดับดีมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจ/ความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจ/ความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจ/ความรู้ความเข้าใจในระดับน้อยที่สุด

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ประเมินคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน และการศึกษาความพึงพอใจหลังการอบรมของผู้เข้าอบรมที่มีต่อหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันฐานสมรรถนะ วิชางานพิมพ์ลวดลายจากพีชธรรมชาติ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันฐานสมรรถนะเชิงพื้นที่ เรื่อง งานพิมพ์ลวดลายผ้าจากพีชธรรมชาติ สำหรับถ่ายทอดสู่ชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

การพัฒนาหลักสูตรและการจัดทำแผนสำหรับการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน ให้กับประชาชนทั่วไปที่มีความสนใจ ได้มีการประเมินคุณภาพก่อนนำไปใช้โดยผู้เชี่ยวชาญ ผลการประเมิน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันฐานสมรรถนะ วิชางานพิมพ์ลวดลายผ้าจากพีชธรรมชาติ

รายการประเมิน	($\bar{X}$)	S.D.	ความหมาย
1. การตอบสนองความต้องการของชุมชน	5.00	0.00	มากที่สุด
2. สมรรถนะที่กำหนดในหลักสูตร	5.00	0.00	มากที่สุด
3. คำอธิบายที่สอดคล้องกับสมรรถนะของหลักสูตร	5.00	0.00	มากที่สุด
4. รายการสอนและปฏิบัติ จุดประสงค์การเรียนรู้เป็นไปตามข้อกำหนดของสมรรถนะ และคำอธิบายของหลักสูตร	4.80	0.45	มากที่สุด
5. รูปแบบการจัดการศึกษา ใบความรู้ ใบปฏิบัติงาน และแบบทดสอบของหลักสูตร	4.60	0.55	มากที่สุด
6. สื่อ เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ ตอบสนองรูปแบบการจัดการศึกษาตามหลักสูตร	5.00	0.00	มากที่สุด

รายการประเมิน	($\bar{X}$)	S.D.	ความหมาย
7. แนวทางการประเมินที่สอดคล้องกับสมรรถนะของหลักสูตร	4.60	0.55	มากที่สุด
8. พื้นฐานความรู้ คุณสมบัตินักศึกษาที่ครอบคลุมตามสมรรถนะของหลักสูตร	5.00	0.00	มากที่สุด
9. คุณสมบัตินักเรียนที่มีความเหมาะสมกับหลักสูตรและสมรรถนะ	5.00	0.00	มากที่สุด
10. ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรตอบสนองสมรรถนะและคำอธิบายของหลักสูตร	5.00	0.00	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 ผลการประเมินหลักสูตรพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพพระยาศูนย์ฐานสมรรถนะเชิงพื้นที่ วิชางานพิมพ์ ลวดลายผ้าจากพืชธรรมชาติ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ โดยการตอบสนองความต้องการของชุมชน สมรรถนะที่กำหนดในหลักสูตร คำอธิบายที่สอดคล้องกับสมรรถนะของหลักสูตร สื่อ เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ ตอบสนองรูปแบบการจัดการศึกษาตามหลักสูตร แนวทางการประเมินที่สอดคล้องกับสมรรถนะของหลักสูตร พื้นฐานความรู้ คุณสมบัตินักศึกษาที่ครอบคลุมตามสมรรถนะของหลักสูตร และผลลัพธ์การเรียนรู้ของ หลักสูตรตอบสนองสมรรถนะ และคำอธิบายของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ย 5.00 รายการสอนและปฏิบัติ จุดประสงค์ การเรียนรู้เป็นไปตามข้อกำหนดของสมรรถนะ และคำอธิบายของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ย 4.80 และ รูปแบบการจัดการ การศึกษา ใบความรู้ ใบปฏิบัติงาน และแบบทดสอบของหลักสูตร และแนวทางการประเมินที่สอดคล้องกับ สมรรถนะของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 4.60

4.2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมโครงการ งานพิมพ์ลวดลายผ้าจากพืชธรรมชาติสู่ชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

จากการนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้กับชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมหลังการฝึกอบรม เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดการอบรมให้ได้ประสิทธิภาพมากที่สุด โดยสามารถวิเคราะห์ได้ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจหลังการอบรมของผู้เข้าอบรมที่มีต่อหลักสูตรวิชาชีพพระยาศูนย์ฐานสมรรถนะเรื่อง งานพิมพ์ลวดลายจากพืชธรรมชาติ

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	($\bar{X}$)	S.D.	ความหมาย
1. ด้านการดำเนินงาน			
1. พิธีเปิด-ปิด	4.35	0.62	มาก
2. สถานที่จัดอบรม	4.44	0.48	มาก
3. จำนวน วัน เวลาที่จัดฝึกอบรม	4.44	0.56	มาก
4. รูปแบบและวิธีการฝึกอบรม	4.43	0.49	มาก
5. คุณภาพของเอกสารประกอบการฝึกอบรม	4.48	0.49	มาก

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	($\bar{X}$)	S.D.	ความหมาย
2. ด้านเนื้อหาความรู้			
6. ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน	5.00	0.00	มากที่สุด
7. ทักษะที่ได้รับจากการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน	4.48	0.50	มาก
8. ประโยชน์ในการนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน/อาชีพ	4.49	0.50	มาก
9. เนื้อหาในการฝึกอบรมตรงกับวัตถุประสงค์	5.00	0.00	มากที่สุด
3. ด้านวิทยากร			
10. การถ่ายทอดของวิทยากรเป็นขั้นตอนมีความชัดเจน	4.65	0.49	มากที่สุด
11. การโน้มน้าวให้ผู้รับการอบรมสนใจ	4.64	0.49	มากที่สุด
12. การเปิดโอกาสให้ผู้เข้าอบรมได้แสดงความคิดเห็น	4.58	0.61	มากที่สุด
13. การตอบคำถามได้ตรงประเด็นและชัดเจน	4.69	0.50	มากที่สุด
14. การตรงต่อเวลาของวิทยากร	4.57	0.68	มากที่สุด
รวม	4.52	0.52	มากที่สุด

จากตาราง 2 พบว่า โดยรวมผู้เข้ารับการอบรม ซึ่งมีความหลากหลายประกอบด้วย เด็กเยาวชน นักเรียน ระดับมัธยม คนพิการและประชาชนที่มีความต้องการเป็นพิเศษ รวมถึง ประชาชนทั่วไป มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.52, S.D.=0.52) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านการดำเนินงาน คุณภาพของเอกสารประกอบการอบรม ในเรื่องนี้มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ด้านเนื้อหาความรู้ เนื้อหาในการฝึกอบรมตรงกับวัตถุประสงค์ และความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =5.00, S.D. =0.00) และด้านวิทยากร ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจระดับมากที่สุดทุกรายการ โดยการตอบคำถามได้ตรงประเด็นและชัดเจน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.69, S.D.=0.50) รองลงมา ได้แก่ การถ่ายทอดของวิทยากรเป็นขั้นตอนมีความชัดเจน ($\bar{X}$ =4.65, S.D.=0.49) การโน้มน้าวให้ผู้รับการอบรมสนใจ ($\bar{X}$ =4.64, S.D.=0.49) และการตรงต่อเวลาของวิทยากร ($\bar{X}$ =4.57, S.D.=0.68) ตามลำดับ รายละเอียดการจัดอบรมโครงการดังภาพที่ 1 - ภาพที่ 5

ภาพที่ 1 โครงการสตุลเกษตรแฟร์ ประจำปีงบประมาณ 2565 งานกระทอน สโตย-สตุล ปี 3 และผลไม้อัตลักษณ์ของดีสตุล ณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสตุล อำเภอเมือง จังหวัดสตุล วันที่ 2 กรกฎาคม 2565

ภาพที่ 2 โครงการความร่วมมือทางวิชาการพัฒนาอาชีพระยะสั้น (Upskill, Reskill) ให้กับผู้พิการ และประชาชนที่มีความต้องการเป็นพิเศษ ณ วิทยาลัยเทคนิคสตูล วันที่ 25 กรกฎาคม 2565

ภาพที่ 3 โครงการการถ่ายทอดความรู้ในโครงการวิชาการภายใน ณ โรงเรียนบ้านตันหยงโป ตำบลตันหยงโป อำเภอเมือง จังหวัดสตูล วันที่ 31 กรกฎาคม 2565

ภาพที่ 4 การฝึกอบรมวิชาชีพแก่เด็กและเยาวชนประจำปีงบประมาณ 2565
กิจกรรมการทำผ้าคลุมไหล่ Eco Print ณ องค์การบริหารส่วนตำบลฉลุง อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
วันที่ 6 สิงหาคม 2565

ภาพที่ 5 โครงการการถ่ายทอดความรู้ในโครงการวิชาการภายใน ณ โรงเรียนมุสลิมสตูลวิทยา
ตำบลลุง อำเภอมะนิง จังหวัดสตูล วันที่ 2 กันยายน 2565

5. อภิปรายผลการวิจัย

5.1 ผลการประเมินหลักสูตรพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นฐานสมรรถนะเชิงพื้นที่งานพิมพ์ลวดลายผ้าจากพืชธรรมชาติ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ เนื่องมาจากผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นจากความรู้ ทักษะและประสบการณ์ ส่งผลให้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นเป็นหลักสูตรที่ตอบสนองต่อชุมชน มีสมรรถนะของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และสามารถนำไปใช้ได้จริง สอดคล้องกับ [3] หลักสูตรพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นเรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้าที่มีองค์ประกอบของหลักสูตรครบถ้วน และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถนำไปใช้ในการจัดการฝึกอบรมได้เป็นอย่างดี การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ [4] ที่ได้กล่าวไว้ว่าการพัฒนาหลักสูตรก่อนที่จะนำไปใช้จริง การดำเนินการในขั้นการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของหลักสูตรนี้จะช่วยให้ได้หลักสูตรที่ตอบสนองต่อสภาพปัญหา และความต้องการของชุมชน นอกจากนี้ยังทำให้การนำหลักสูตรไปใช้ในสถานการณ์จริงจะประสบความสำเร็จได้ เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม [5] กล่าวว่าสภาพความต้องการทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาชีพระยะสั้น ควรจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นไปตามแนวทางการดำรงชีวิตประจำวัน ที่สามารถนำความรู้ทักษะที่ได้ไปประกอบอาชีพได้ตามวิถีวัฒนธรรม ตามคุณลักษณะของชุมชน ท้องถิ่น ประเพณีความเชื่อ ภาษาที่มีความแตกต่างกัน

5.2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมโครงการ งานพิมพ์ลวดลายผ้าจากพืชธรรมชาติสู่ชุมชนอำเภอมะนิง จังหวัดสตูล โดยรวมผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ เนื่องจากการนำพืชพรรณไม้ที่หาได้ในท้องถิ่น เช่น ใบไม้ ดอกไม้ ในท้องถิ่น เมื่อนำมาจัดเรียงหรือวางบนผืนผ้าทำให้เกิดความสวยงาม ประกอบกับเทคนิคการวางใบไม้หรือดอกไม้เพื่อพิมพ์ลาย จนได้ลวดลายและสีสันทันกัน ทำให้ผ้าพิมพ์ลายจากพรรณไม้ธรรมชาติมีเอกลักษณ์ และเป็นที่น่าสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ [6] ศึกษากระบวนการพิมพ์ลายผ้าด้วยพืชพรรณไม้ การออกแบบและตัดเย็บเสื้อผ้าด้วยผ้าพิมพ์ลายพืชพรรณไม้ ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อเสื้อผ้าจากผ้าพิมพ์ลายพืชพรรณไม้ 1 คอลเลกชั่น ด้านความเหมาะสมในการนำผ้าพิมพ์ลายพรรณไม้มาแปรรูป มีค่าเฉลี่ย 4.60 และ [3] ผลการศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มสตรีและเยาวชนที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้า พบว่า มีความพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมได้เห็นวัตถุดิบที่หาง่ายในชุมชนของตนเอง มาแปรรูปเพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าสินค้าที่มีอยู่

6. สรุปผลและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผล

- 1) ผลการประเมินหลักสูตรพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพพระยาศันฐานสมรรถนะเชิงพื้นที่งานพิมพ์ลวดลายผ้าจากพืชธรรมชาติ พบว่า ผลการประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกรายการ
- 2) ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมโครงการ งานพิมพ์ลวดลายผ้าจากพืชธรรมชาติสู่ชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล เฉลี่ยโดยรวม ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

6.2 ข้อเสนอแนะ

- 1) ควรมีการสำรวจความต้องการของผู้ที่สนใจที่มีต่อการจัดการอบรมก่อนเสมอ เพื่อให้หลักสูตรสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนและผู้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างแท้จริง
- 2) การใช้เทคนิควิธีการถ่ายทอดความรู้ที่หลากหลาย มีการสร้างบรรยากาศในการอบรมให้น่าสนใจ มีการทดลองปฏิบัติจริง ซึ่งจะสามารถทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ทราบถึงปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้
- 3) ระยะเวลาในการจัดการฝึกอบรมควรปรับให้เหมาะสม ควรมีการยืดหยุ่นระยะเวลาในการอบรม ซึ่งขึ้นอยู่กับข้อจำกัดของผู้เข้ารับการฝึกอบรม แต่ทั้งนี้ต้องให้ได้รับการฝึกอบรมให้ครบทุกขั้นตอน เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

7. เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564*. จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_w3c/ewt_dl_link.php?nid=6422
- [2] กัลยา ชุมอินทรจักร. (2564). *ผ้าพิมพ์สีจากธรรมชาติ สร้างรายได้ และมูลค่าจากธรรมชาติ ศาสตร์และศิลป์*. จาก <https://www.technologychaoban.com>
- [3] ปรียานุช มีจาด. (2564). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นเรื่องการเพิ่มมูลค่าการแปรรูปอาหารจากกล้วยน้ำว้าสำหรับกลุ่มสตรีและเยาวชนในองค์การบริหารส่วนตำบลทับผึ้ง อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย. *วารสารครูพิบูล*, 8(2), 279-291.
- [4] ภาณุวัฒน์ บุญะรัตน. (2565). การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยาศันตามบริบทพหุวัฒนธรรมวิทยาลัยสารพัดช่างยะลา. *วารสารวิชาการ สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้* 3, 2(1), 37-44.
- [5] วราภรณ์ บันเล็งลอย, กัญญาณัฐ ทรวงถูก และพรพิริยา ลาดหนองขุน. (2565). การออกแบบเสื้อผ้าจากผ้าพิมพ์ลวดลายด้วยพืชพรรณไม้. *วารสารเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์และนวัตกรรม*, 1(1), 32-42.
- [6] วัฒนาภรณ์ โชครัตนชัย และหงส์วริน ไชยวงศ์. (2564). การพัฒนาหลักสูตรระยะสั้น “ขนมไทย” เพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานรากเกษตรกรรมสมาชิกนาแปลงใหญ่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์. *วารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, 15(2), 82-93